

Leilía

Traxectoria

Leilía é o nome que agocha unha formación de seis mulleres que **nace no ano 89** co propósito de recuperar do esquecemento a música de tradición oral galega ao son de pandereitas e voces o que constituiu naquel momento unha aposta pioneira e atrevida xa que daquela a música das pandereiteiras estaba relegada a servir de mero acompañamento aos grupos de baile, pero pronta a súa iniciativa veu agromar os seus froitos, grazas á singularidade, beleza e forza da súa música.

Así Leilía abre un camiño propio ao publicar **no ano 94** o seu primeiro disco titulado “**Leilía**” (Dismedic) composto exclusivamente por pezas tradicionais. Nesta mostra etnográfica as melodías evocan un tempo pasado, que, a pesares de agonizante, resístese a se esvaecer e que obtivo un fondo recoñecemento non só da crítica senón tamén dun público que comeza a interesarse por un xeito de expresión oral ata daquela descoñecido en moitos sectores da sociedade galega.

Unha vez creada a raíz, o fundamento da súa existencia, Leilía atrévese a dar un paso máis esta vez, buscando, a través da evolución, achegar a música do pasado ao presente, facer que a música tradicional, adubada con instrumentos da música contemporánea, chegue a formar parte das melodías de hoxe en día. É así como nace o seu segundo disco editado **no ano 98** por Virgin Records “**I é verdade i é mentira**” baixo a produción musical de Nando Casal e Antón Seoane, membros de Milladoiro, disco que aínda hoxe continua esgotado.

Con este novo paso foi moito o público que se achegou a un mundo que antes descoñecía, conquerindo Leilía o seu obxectivo non deixar morrer a tradición oral galega. Este feito é o que lles da enerxía para seguir polo seu camiño.

No ano 2003 publican o seu terceiro traballo “**Madama**”, (Discmedi) no que ademais da incorporación de novos instrumentos e polifonías, incorporan novas letras ás súas melodías, algunhas delas escritas por Suso de Toro quen as definiu como “as voces secretas do canto galego”. Son letras que falan de temas actuais, do amor universal (Hei de estar alí), do desamor (Vai dando a volta), do canto á terra (Deusa Antiga), da guerra (Pedras contra tanques), canción coa que obtiveron no ano 2004 o Premio á mellor canción en galego concedido pola Academia de las Artes y de las Ciencias de la Música.

No ano 2005 publican “**Son de Leilía**” (Leilear) un percorrido pola historia do grupo no que se mesturan pezas tradicionais e outras froito do seu repertorio menos coñecido e das colaboracións que foron xurdindo con artistas como Milladoiro, Budiño, Bleizi Ruz, Kepa Junquera e outros, xunto a temas inéditos como a peza central da banda sonora da película Fisterra, baixo a dirección musical de Pepe Nieto.

No ano 2011 publican “**ConSentimento**” é un homenaxe a todas as mulleres que fixeron e fan realidade a creación, a conservación e a transmisión da tradición oral galega. Un agradecemento personificado na figura de Eva Castiñeira, unha cantadora, unha pandereiteira, unha muller como tantas e tantas mulleres que dende case o anonimato sementaron a nosa terra de arte, cultura e beleza.

Coa inestimable colaboración do músico e arranxista compostelán **Xoán Porto**, propoñemos neste quinto traballo unha concepción musical acorde a unha nova realidade. Un disco con vocación acústica, no que a guitarra, o acordeón, o contrabaixo e a gaita, abrigan á perfección a beleza do canto tradicional e os versos de varias das mellores poetas galegas da actualidade: Ana Romaní, Yolanda Castaño, Eva Moreda, Mariña Pérez, Eva Veiga, Ana Amado e Marilar Aleixandre. O deseño do espectáculo corre por conta doutro dos grandes profesionais da escena galega: **Quico Cadaval**.

Paralela á súa produción discográfica discorre a súa vida nos escenarios que as leva a percorrer a xeografía europea e americana participando ademais en espectáculos como o Hent Sant Jaquez, que acadou o recoñecemento da crítica europea ao ser nomeado como o mellor espectáculo folk europeo do ano 1993 polo “**European Forum Worldwide Music Festivals**”.

O seu canto, a súa forza e a seguridade coa que defenden o seu traballo, xunto á conxunción exquisita cos instrumentos que aportan a modernidade, fan que presenciar un concerto de Leilía se convirza nunha marea de sensacións e sentimentos que nunca deixan ao público indiferente.

A finais do 89 decidimos dar a coñecer a música tradicional de Galicia, ao son de pandeiretas e voces, convencidas de que o canto galego, pola súa singularidade e forza, debía ter un espazo propio nos escenarios.

No verán de 2019 cumpren 30 anos como formación e crean para celebralo “**CantarElas**”, un espectáculo no que o público vai de viaxe, da man das melodías máis emblemáticas de Leilía, a outros tempos, a outras sonoridades do grupo.

Nesta viaxe, que non é cronolóxica pódese percibir a evolución dende o respecto máis profundo á tradición, cara un presente revestido de actualidade, por medio dos arranxos musicais, das letras dos temas, dos cambios de vestiario...

En CantarElas afloran trinta anos en apenas hora e media, polo que a escolla das melodías unido ás emocións experimentadas polo público, ao lembrar algunha delas, despois de tantos anos, dan un carácter moi intenso e emocional ao espectáculo.

Leilía son:

Felisa Segade Otero.

Patricia Segade Otero

Ana Rodríguez Gómez.

Rosario Rodríguez Gómez

Mercedes Rodríguez Vázquez

Montse Rivera Crespo